

Hoa Kỳ - Phi vụ SAM060

Ian Bùi /SGN

21/02/2023

Chiếc phi cơ chở Tổng Thống Joe Biden hạ cánh ở phi trường Warsaw Chopin Airport ngày 20 Tháng Hai. Ảnh: Omar Marques/Getty Images

Đoàn xe âm thầm rời Toà Bạch Ốc lúc 3:30 sáng. Trời tối om om. Tổng Thống Joe Biden và đoàn tùy tùng lẳng lẳng leo lên chiếc Air Force C-32 thay vì chuyên cơ Air Force One rình rang như thường lệ. Chiếc Boeing 757 bình thường chỉ dùng để bay đến những phi trường nhỏ, lần này được trưng dụng cho một chuyến đi xa đầy nguy hiểm trong bí mật tuyệt đối. Tất cả rèm cửa sổ đều được kéo xuống, che kín mít.

Gần một năm qua, kể từ khi Nga mở cuộc tấn công Ukraine, ông Biden đã rất muốn sang thăm Tổng thống Zelenskyi nhưng chưa có dịp. Cách đây vài tháng, Bạch Cung bỗng cho hay ông Biden sẽ đến Ba Lan nhân dịp lễ Presidents Day của Mỹ. Tổng thống Ba Lan Andrzej Duda tuần rồi tuyên bố với báo chí đây sẽ là một cuộc gặp gỡ đầy ý nghĩa giữa hai quốc gia đang hiệp đồng chống lại Vladimir Putin. Ngoại trưởng Antony Blinken, có mặt tại Munich hôm thứ Bảy tuần rồi, còn mời thêm một câu: “Tổng thống sẽ có một tuyên bố quan trọng vào tuần tới.”

Người ngoài nào ai ngờ là đằng sau hậu trường một kế hoạch tuyệt mật đã được đưa vào hành động. Jake Sullivan, Cố Vấn Tối Cao An Ninh Quốc Phòng, tiết lộ công tác này đã tốn nhiều tháng trời chuẩn bị vì nó đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa nhiều cơ quan khác nhau, từ dân sự đến quân sự, từ nhân viên cao cấp của Toà Bạch Ốc đến các toà đại sứ nước ngoài. Và dĩ nhiên không ai được hở môi nửa lời. “Chúng tôi phải làm đủ mọi cách để giảm bất trắc rủi ro xuống tới mức có thể quản lý được,” Sullivan nói.

Dẫu vậy, không ai biết chắc chuyến đi có sẽ thực sự xảy ra hay không. Mãi đến thứ Sáu vừa rồi, chỉ hai ngày trước khi cất cánh ông Biden mới ra lệnh tiến hành.

Tổng thống Hoa Kỳ Joe Biden gặp Tổng thống Ukraine Volodymyr Zelensky tại dinh tổng thống Ukraine. Đây là chuyến công du lần thứ tám của Biden đến nước này và là lần đầu tiên của một nhà lãnh đạo Hoa Kỳ tại chức kể từ năm 2008, đặc biệt diễn ra đúng 1 năm kể từ khi Putin mở cuộc chiến phi nhân đạo xâm lược Ukraine (24 Tháng Hai năm 2022. Ảnh: Ukrainian Presidential Press Office via Getty Images

Tuỳ tùng của tổng thống lần này được tiết giảm đến mức tối thiểu, theo AP ghi nhận. Ngoài Sullivan ra chỉ có thêm trợ tá Jen O'Malley Dillon và người đứng đầu tổ kế hoạch của White House là bà Annie Tomasini. Thêm vào đó là vài nhân viên thuộc khối bảo vệ an ninh; một binh sĩ có nhiệm vụ xách chiếc cặp táp mệnh danh “nuclear football” (phòng khi có chiến tranh nguyên tử); bác sĩ và y tá của

tổng thống; và một nhiếp ảnh gia của Toà Bạch Ốc. Về phía truyền thông báo chí chỉ có hai phóng viên được phép tháp tùng thay vì 13 người như thường lệ.

Theo AP, một khi tất cả đã vào vị trí, chiếc C-32 chuyển sang sử dụng phi hiệu (call sign) “SAM060” – Special Air Mission, thay vì “Air Force One” để tránh bị hệ thống hàng không quốc tế phát hiện đây là phi cơ chở tổng thống Hoa Kỳ. Đúng 4:15 sáng ngày 19 Tháng Hai, SAM060 cất cánh từ Joint Base Andrews ở Maryland.

Sau khi đáp xuống Đức để tiếp nhiên liệu, ông Biden không rời máy bay, phi công trưởng tắt bộ phận phát tín hiệu (transponder) trước khi bay tiếp sang Rzeszaw, Ba Lan. Trong khoảng thời gian khoảng một tiếng đồng hồ đó, SAM060 coi như không có mặt trên không phận của Âu Châu.

Tại Rzeszaw, đoàn người một lần nữa âm thầm leo lên một chiếc xe lửa đặc biệt được trang bị đầy đủ với bàn làm việc và giường ngủ cho tổng thống, riêng dành cho chuyến đi qua đêm dài 10 tiếng đồng hồ đến Kyiv. Tất cả các màn cửa sổ đều được kéo kín.

Trong suốt hành trình, phóng viên phải nộp hết mọi dụng cụ điện tử, điện thoại di động v.v. cho ban an ninh cất giữ.

Trong khi đó thì tại Kyiv, từ đêm trước cảnh sát đã đặt hàng rào chặn hết các con phố chính dẫn đến quảng trường Thánh đường St Peter’s, nơi xác xe tăng Nga thường được trưng bày cho người dân đến ngắm và chụp “selfie.” Sáng hôm đó cư dân Kyiv ngạc nhiên phát hiện khu vực này đã bị rào lại, và có một đoàn xe SUV trắng muốt chạy băng băng vào thành phố, không ai biết chuyện gì đang xảy ra. Phố xá đột nhiên yên tĩnh lạ thường, không ồn ào náo nhiệt đầy tiếng xe như một buổi sáng Thứ Hai. Người ta còn nghe được tiếng quạ kêu trong cái không gian im ắng lạ kỳ ấy.

Việc một tổng thống Mỹ thân chinh đến thăm một vùng chiến tranh cực nóng là hành động hiếm thấy trong lịch sử. Mặc dù Hoa Kỳ là đồng minh cung cấp khí tài cũng như các hệ thống phòng không tối tân cho Ukraine, nhưng Không Quân Hoa Kỳ không được phép có mặt ở Ukraine. Tuy nhiên, từ không phận Ba Lan, hệ thống radar trên các chiếc phi cơ thám thính của Mỹ như E-3 Sentry và RC-135W Rivet liên tục theo dõi nhất cử nhất động của ông Biden.

Không những vậy, để tránh việc Putin “hiểu nhầm” mục đích của phi vụ táo bạo này, Jake Sullivan cho biết trước đó Tòa Bạch Ốc đã mật báo cho Nga hay về chuyến đi, nhưng chỉ vài giờ trước khi ông Biden bước chân lên SAM060. Đó cũng là một phần trong kế hoạch “giảm rủi ro” cho tổng thống.

Dẫu vậy, chiến tranh vẫn tiếp diễn một cách ... vô tư. Khi ông Zelenskyi mời ông Biden viếng thăm nhà thờ St Peter's thì còi báo động của hệ thống phòng không phát hụ vang trời. Giọng của diễn viên Mark Hamill (Luke Skywalker trong Star Wars) cất lên trên app trong điện thoại di động của dân chúng: “Don't be careless. Your overconfidence is your weakness.” (Đừng nên bất cẩn. Tự tin quá đáng là nhược điểm của nhà người.)

Trong khi đó thì hai nhà lãnh đạo vẫn điềm tĩnh bước từ thánh đường ra, vừa đi vừa trò chuyện mặc cho còi hụ. Ông Biden không hề ghé mắt nhìn xác chiếc xe tăng Nga đang rỉ sét gần đó. Họ chậm chậm tiến đến đài tưởng niệm các binh sĩ vừa hy sinh trong cuộc chiến. Mỗi người đặt một vòng hoa trước bức tường.

Tổng Thống Joe Biden và Tổng Thống Volodymyr Zelenskyi trước bức tường St. Michael's Golden-Domed Monastery, Kyiv ngày 20 Tháng Hai, 2023. Ảnh: Yan Dobronosov/Global Images Ukraine via Getty Images

Tổng Thống Zelenskyy với lá cờ Ukraine, Tổng Thống Biden với lá cờ Mỹ. Chỉ đến lúc đó người ta mới hay ra tổng thống Hoa Kỳ đang có mặt ở Kyiv. Hình ảnh hai vị lãnh đạo lập tức lan nhanh qua internet và các mạng xã hội.

Trước khi chia tay, hai vị tổng thống ôm nhau nói lời từ biệt trước đài tưởng niệm. Bức ảnh cảm động ấy giờ đã trở thành “internet legend”, mai sau chắc chắn sẽ được ghi vào sử sách. Myroslav Renova, cư dân Kyiv 23 tuổi, bộc bạch: “Ông ấy quả thật là một tấm gương dũng cảm, dám đến tận Ukraine để ủng hộ chúng tôi.”

Tiếp theo đó là cuộc viếng thăm chớp nhoáng tại toà đại sứ Mỹ trước khi phái đoàn tổng thống lên xe lửa trở về Ba Lan. Khoảng một giờ chiều, khi đoàn tàu sửa soạn lăn bánh thì Luke Skywalker một lần nữa cất tiếng trên điện thoại di động, báo hiệu hiểm nguy đã hết: “The air alert is over. May the force be with you!”

<https://saigonnhonews.com>